

[Helge Larsen.]

afvikling af det administrationsapparat, der er knyttet dertil, et lovforslag, der anviser en anvendelse af pengene til formål, som jeg fuldt ud billiger.

Dette er det centrale for mig, og jeg vil gerne begrunde denne stilling ganske kort. Da de forskellige krigsforsikringsforbund oprettedes i 1939-40, kunne ingen forudsige, hvorledes deres regnskaber ville stille sig, når krigen engang var forbi. Ingen bestemmelse blev truffet om, hvordan man skulle forholde sig med eventuelle overskud eller underskud, det blev reelt overladt til senere afgørelse. For krigsforsikringerne for bygninger stillede det sig sådan, at de sluttede med et underskud på op imod 70 mill. kr., og dette underskud blev betalt af statskassen. Nu står vi altså med et lovforslag, der tilsigter afviklingen af de sidste krigsforsikringer, hvis overskud i dag med kursstigning og påløbne renter andrager 22,5 mill. kr.

Jeg tror, alle vil være enige om, at det ikke kan være for tidligt at få disse sidste krigsforsikringer og deres administrative nævn afviklet. Rent umiddelbart dukker der naturligvis, som det også er sket i dag, tanker op om at tilbagebetale overskuddet til forsikringstagerne, men den udvej er for mig at se desværre ikke anvendelig i dag, og det er det afgørende. Der er i årene siden krigens slutning sket så mange ændringer i forsikringsforholdene som følge af ejerskifter, dødsfald, flytninger, overførsel af forsikringer til andre selskaber o. s. v., at en tilbagebetaling enten vil være umulig eller kræve et enormt administrativt arbejde, der i mange tilfælde nødvendigvis må koste mere end det beløb, der kan blive tale om at tilbagebetale til den enkelte. Krigsforsikringen for privat indbo tegner sig alene for ca. halvdelen af det samlede overskud på 22,5 mill. kr., og denne forsikring må jo omfatte betydeligt over en million forsikringstagere. Det ville blive et kæmpemæssigt arbejde at få disse 11 mill. kr. fordelt på mere end en million forsikrede, rent bortset fra at det altså slet ikke lader sig gennemføre. Jeg minder i den forbindelse om, at forsikringsselskaberne kun har pligt til at opbevare oplysninger om indbetaling af forsikringsbidrag i et kortere åremål, og at mange selskaber derfor formentlig slet ikke

er i besiddelse af de fornødne oplysninger, som er en forudsætning for tilbagebetalingen.

En rationel tilrettelæggelse af afviklingen må derfor, finder jeg, tilsige os at finde en anvendelse af beløbene, der har en mere almennyttig karakter. Krigsforsikringerne var jo en almennyttig foranstaltning, udsprunget af tanken om, at fællesskabet i krigsårene så vidt muligt skulle holde den enkelte skadesløs i materiel henseende. Det forekommer mig, at det foreliggende lovforslag om anvendelse af krigsforsikringens overskud til fremme af det nordiske kulturelle samarbejde ligger i forlængelse af det almennyttige og af det fællesskab, som krigen skabte. Jeg tror ikke, der vil kunne findes en bedre anvendelse af midlerne, når tilbagebetaling ikke er mulig.

Jeg er særlig glad for, at Fondet for dansk-norsk Samarbejde efter lovforslaget tilføres 4 mill. kr., så driften af Schæffergården kan videreføres på samme gode måde som hidtil. Ligeledes er jeg meget glad for, at der skabes mulighed for oprettelse af et dansk-svensk fond og et dansk-finsk fond. Vi husker alle, hvad Sverige betød for os under krigen, og selv om den hjælp, der blev ydet, blev ydet som noget ganske naturligt til en nabo i nød og uden nogen tanke på betaling senere, er jeg glad for, at vi nu kan sige tak på en måde, der vil kunne bidrage til at øge det kulturelle samkvem mellem Danmark og Sverige. At også vor kulturelle forbindelse vestpå til Færøerne og Island tilgodeses gennem en forøgelse af midlerne til dansk-islandsk fond og dansk-færøsk kulturfond, finder jeg værdifuldt.

Hvad dansk-islandsk fond angår, vil jeg dog gerne henlede den højtærede statsministers opmærksomhed på, at fundatsen for fondet nok sætter for snævre rammer for midlernes anvendelse, og at en ændring af fundatsen derfor vil være rimelig. Som det er nu, kan midlerne vist udelukkende anvendes til videnskabelige formål. Det vil være rimeligt, at dette ændres, så i hvert fald de nyttilkomne midler kan anvendes til et videre anlagt kulturelt samarbejde på linje med bestemmelserne i de øvrige nordiske fonds, der allerede eksisterer eller tænkes oprettet.

Endelig vil jeg ligesom det ærede medlem